

Program działań dydaktycznych

Zielona Szkoła w Załęczu Wielkim

„Nadwarciański Gród” 16 – 20 maja 2005

Cele:

- Wyrabianie wśród młodzieży postaw przyjaznych środowisku
- Poznawanie problemów i potrzeb najbliższego środowiska
- Poznawanie fauny i flory gatunków rodzimych
- Integracja poprzez naukę, wypoczynek, zabawę
- Wzmocnienie pozytywnego obrazu samego siebie
- Prezentacja zdrowego życia bez nałogów
- Aktywne spędzanie czasu z przyrodą
- Rozwijania wrażliwości estetycznej
- Podnoszenie świadomości o istniejących zagrożeniach przyrody
- Przeprowadzanie zajęć z j. polskiego i matematyki oraz uzupełnianie programu wychowawczego z zastosowaniem metod aktywizujących uczniów

Program działań edukacyjnych

opracowany do zrealizowania na Zielonej Szkole

przez Agnieszkę Stokowską, Iwonę Jędrzejewską i Elżbietę Woźniak

Program działań edukacyjnych z matematyki

1. Uzupełnienie wszelkich luk w znajomości i rozumieniu pojęć związanych z zaokrągleniem, przybliżaniem liczb oraz rozwiązywaniem równań i obliczaniem wartości liczbowej wyrażeń.
2. Utrwalenie materiału klasy pierwszej z wykorzystaniem metod aktywnych.
3. Rozwiązywanie zadań praktycznych wykorzystujących wiedzę zdobytą na lekcjach matematyki w życiu codziennym.
4. Zdobywanie umiejętności poprawnego czytania tekstu matematycznego i logicznego analizowania sytuacji matematycznej.

Program działań edukacyjnych z języka polskiego

1. Doskonalenie umiejętności językowych z zakresu słownictwa; redagowanie różnych form wypowiedzi.
2. Przygotowanie do świadomego odbioru dzieł kultury – omówienie najbardziej aktualnych zjawisk z dziedziny kultury, wyrabianie umiejętności wartościowania jej wytworów.
3. Rozwijanie umiejętności czytania ze zrozumieniem tekstu nieliterackiego i korzystania z informacji w nim zawartych.

Program działań wychowawczych

1. Wskazanie piękna obecnego w przyrodzie.
2. Budzenie zainteresowań najbliższym otoczeniem.
3. Ukazywanie zależności stanu środowiska od działalności człowieka.
4. Stworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu.
5. Propagowanie zdrowej i bezpiecznej turystyki.
6. Umiejętność zachowania się w różnych miejscach publicznych.
7. Odkrywanie wartości ogólnoludzkich.

Program działań wychowawczych

W efekcie podjętych ćwiczeń uczeń powinien:

- sam dokonać odkrycia wartości ogólnoludzkich;
- poznać, w jaki sposób emocje, sądy, myśli i wypowiedzi oraz konkretne działanie mogą być wskaźnikami tego, co ceni, co jest ważne;
- poznać (przez fakt ćwiczeń grupowych) w czym jest podobny, a czym się różni od innych;
- próbować odkrywać nowe wartości;
- stosować odpowiednią argumentację;
- zachęcać innych do działań zgodnych z cenionymi przez niego wartościami;

Formy i metody pracy:

Osiągnięciu w/w celów powinny sprzyjać następujące metody i formy pracy:

- ćwiczenia indywidualne;
- praca w grupach;
- dyskusja;

Zadania szczegółowe - realizowane w poszczególnych dniach pobytu na Zielonej Szkole

DZIEŃ I „Co ważne, co niezbędne”- ma na celu ukazanie, że pożądanym jest, aby rozwijać w sobie pewną hierarchię wartości, aby odróżniać, co jest ważne, a co mniej ważne, co najpierw, najpierw co potem należy realizować. Nadto ma pokazać, że istnieją naprawdę wartości nadrzędne, ale te są wspólne dla wszystkich istot żywych, np. życie, rozwój itp., i są takie, które są specyficzne dla człowieka i pozwalają mu stawać się coraz bardziej ludzkim.

DZIEŃ II „Dla mnie, dla innych”- ma pokazać, że istnieje potrzeba kierowania się pewnymi zasadami, normami- ludzie sami tworzą różne normy i zasady, ale mogą kierować się różnymi motywacjami, wprowadzając pewne zasady, a także później działając zgodnie z nimi. Można kierować się osobistymi zyskami (np. własnym wygodnictwem, przyjemnością, sukcesem itp.) lub dobrem innych i sprawnością działania grupy jako całości. W tym ćwiczeniu mogą ujawnić się także nastawienia do innych ludzi, ładu i porządku w świecie, organizacji życia społecznego.

DZIEŃ III „Pustynia”- stawia sobie za cel odkrycie, co naprawdę cenimy, za czym tęsknimy, co jest nam bliskie i drogie: ludzie, rzeczy, idee, my sami, Bóg. Człowiek na pustyni pozbawiony tego wszystkiego, co otacza go na co dzień, w obliczu niepewności i lęku, co się z nim stanie, może zajrzeć do swego wnętrza i odkryć swój świat wartości, zobaczyć, jaki on jest, czy można być z niego zadowolonym, czy jest to świat wartości, który pozwala przetrwać różne ciężkie chwile, takie np. jak ugrzęźnięcie na pustyni i czy pozwoli on wyjść z tej próby zwycięsko.

DZIEŃ IV „Otoczający świat”- ma ukazać znaczenie i ważność świata przyrody, ma pokazać, czym jest dla człowieka drzewo, kwiat, kamień, trawa, woda, powietrze. Pokazać, że przyroda, istniejąc dla człowieka, pomagając mu w jego życiu i rozwoju, wymaga również troski i dbałości.

Program działań edukacyjnych z języka polskiego

W efekcie podjętych działań uczeń powinien:

- operować bogatym słownictwem
- rozróżniać kulturę wysoką i niską, arcydzieło i kicz
- umieć wartościować wytwory kultury
- rozumieć swoje uczestnictwo w kulturze
- świadomie określić swoje miejsce w życiu kulturalnym
- być przygotowanym do percepcji różnych tekstów kultury
- rozwinąć umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów nieliterackich
- umieć zabrać głos w dyskusji, prezentować własny punkt widzenia
- nauczyć się współdziałania w zespole

Formy i metody pracy:

Osiągnięciu w/w celów powinny sprzyjać następujące metody i formy pracy:

- ćwiczenia indywidualne
- praca zbiorowa
- praca grupowa
- dyskusja
- praca z tekstem, słownikiem
- metody podające i poszukujące (konkurs, burza mózgów)

Zadania szczegółowe:

- **Doskonalenie umiejętności językowych z zakresu słownictwa; redagowanie różnych form wypowiedzi.**

Zajęcia mające służyć utrwaleniu wiadomości i doskonaleniu umiejętności redagowania listu, opisu i sprawozdania. Zaproponowane zadania pozwalają sprawdzić umiejętności posługiwania się właściwym słownictwem. Praca w grupach, zarówno lekcyjna, jak i pozalekcyjna, powinna sprzyjać uzupełnianiu braków, przyczynić się do wzbogacenia słownika, opanowania umiejętności prawidłowego posługiwania się nim w życiu codziennym.

- **Przygotowanie do świadomego odbioru dzieł kultury – omówienie najbardziej aktualnych zjawisk z dziedziny kultury, wyrabianie umiejętności wartościowania jej wytworów.**

Obejmuje tematy odnoszące się do najbardziej aktualnych zjawisk z dziedziny kultury, które najczęściej zaniedbuje się w kształceniu młodzieży.

W szczególności uczeń:

- wskazuje wyznaczniki i przejawy kultury
- przedstawia typowych odbiorców pop – kultury

- poznaje rolę odbiorcy w kulturze
- określa swój stosunek do kultury
- rozróżnia arcydzieło i kicz
- poznaje sens pojęć: bohomaż, gadżet
- świadomie odbiera dzieła kultury
- decyduje o własnym miejscu w życiu kulturalnym

➤ **Rozwijanie umiejętności czytania ze zrozumieniem tekstu nieliterackiego i korzystania z informacji w nim zawartych.**

(W szczególności chodzi tu o aktywny odbiór tekstu; rozwijanie umiejętności czytania tekstu ze zrozumieniem i korzystania z informacji w nim zawartych; trafne formułowanie odpowiedzi na pytania).

Program działań edukacyjnych z matematyki

W efekcie podjętych działań uczeń powinien:

- uzupełnić wszelkie luki w znajomości i rozumieniu pojęć związanych z zaokrągleniem, przybliżaniem liczb oraz rozwiązywaniem równań i obliczaniem wartości liczbowej wyrażeń
- rozwinąć umiejętności sprawnego posługiwania się językiem matematycznym oraz poprawnego czytania tekstu matematycznego
- umieć wykorzystywać wiedzę matematyczną do rozwiązywania problemów z różnych dziedzin
- nauczyć się dobrej organizacji pracy, systematyczności i pracowitości
- nauczyć się pracy w zespole
- zapoznać się z różnymi formami i metodami pracy na lekcjach matematyki

Formy i metody pracy:

Osiągnięciu w/w celów powinny sprzyjać następujące metody i formy pracy:

- ćwiczenia indywidualne
- praca zbiorowa
- praca w grupach
- praca z tekstem matematycznym
- dyskusja
- metody podające i poszukujące (gry dydaktyczne, burza mózgów itp.)
- metoda projektu
- metoda oparta na działaniu praktycznym uczniów
- metoda grup eksperckich

Zadania szczegółowe:

- **Uzupełnienie wszelkich luk w znajomości i rozumieniu pojęć związanych z zaokrągleniem, przybliżaniem liczb oraz rozwiązywaniem równań i obliczaniem wartości liczbowej wyrażeń**

(W szczególności dotyczy to uczniów, którzy osiągają słabe wyniki nauczania z matematyki oraz nie przyswoili do tej pory dostatecznie wiadomości. Indywidualizacja nauczania powinna w tej sytuacji sprzyjać uzupełnieniu braków).

- **Utrwalenie materiału klasy I z wykorzystaniem metod aktywnych.**

Wykorzystanie metod aktywnych, m.in. praca grup eksperckich, krzyżówki matematycznej do utrwalenia wiedzy matematycznej.

Uczeń powinien więc:

- wykonywać działania w zbiorze liczb wymiernych z wykorzystaniem zaokrąglenia i przybliżania liczb
- rozwiązywać równania I – go stopnia z jedną niewiadomą
- czytać tekst matematyczny ze zrozumieniem
- przyswajając schematy rozumowań i je stosować (ćwiczenia poprzez analogię)
- nabywać umiejętność samodzielnego zdobywania wiedzy matematycznej

- **Rozwiązywanie zadań praktycznych wykorzystujących wiedzę zdobytą na lekcjach matematyki w życiu codziennym.**

(W szczególności chodzi tu o odczytywanie informacji z tabel, wykresów i diagramów, posługiwanie się miarą długości oraz przybliżeniami dziesiętnymi tych miar w prostych sytuacjach z życia codziennego).

- **Zdobycie umiejętności poprawnego czytania tekstu matematycznego i logicznego analizowania sytuacji matematycznej.**

W szczególności rozwiązywanie zadań wg podanego schematu.

Dzień tygodnia	Treść	Uwagi
Poniedziałek 16 maja 2005 r.	<p align="center">DZIEŃ CIEKAWEGO REPORTERA</p> <p>Zbiórka przed szkołą – godz.8.00 Sprawdzenie obecności uczestników Zielonej Szkoły. Przypomnienie zasad bezpieczeństwa w czasie podróży. Wyjazd z Pajęczna – godz. 8.30 Przyjazd do Załęcza Wielkiego – godz.10.00</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakwaterowanie w Ośrodku ZHP Nadwarciański Gród. • Rozpakowanie, rozlokowanie w pokojach, zapoznanie z budynkiem. • Przypomnienie regulaminu obowiązującego podczas pobytu na Zielonej Szkole oraz zapoznanie z harmonogramem dnia. • Założenie kroniki pobytu na „Zielonej Szkole” <p>Obiad – godz. 13.30</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznanie najbliższej okolicy – Ścieżka dydaktyczna – „Ośrodek. <p>Program działań wychowawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integracja grupy – zajęcia wg dołączonego scenariusza(zabawy, gry sportowe). <p>Zdobywamy wiadomości na temat okolicy, do której przybyliśmy (różne źródła – opracowania z internetu, czasopism, obserwacja środowiska). „Ciekawe miejsca w Załęczańskim Parku Krajobrazowym” – ich ochrona i dlaczego je chronimy. Kolacja – godz. 18.30</p> <p>Apel wieczorny – godz. 20.00</p> <p>Program działań wychowawczych oraz zapoznanie z harmonogramem dnia następnego</p>	
Wtorek 17 maja 2005 r.	<p align="center">DZIEŃ ARTYSTY</p> <p>Gimnastyka poranna.</p> <p>Śniadanie – godz.8.30 Lepienie z gliny – godz. 9.00 – 11.00 Czas wolny do 11.30</p> <p>Program działań dydaktycznych z matematyki (Równania z wartością bezwzględną – 1 godz.) Program działań dydaktycznych z języka polskiego (Historia dworku w Ożarowie – 1 godz.) Obiad – godz. 13.30</p> <p>Wycieczka autokarowa do Muzeum Wnętrz Dworskich w Ożarowie – godz.13.50 – 16.00</p> <p>Czas wolny</p> <p>Zajęcia ekologiczne – godz.17.30 – 18.30</p> <p>Kolacja – godz. 18.30 Apel wieczorny – godz. 20.00 Program działań wychowawczych oraz zapoznanie z harmonogramem dnia następnego. Dyskoteka.</p>	

<p style="text-align: center;">Środa 18 maja 2005 r.</p>	<p style="text-align: center;">DZIEŃ EKOLOGA</p> <p>Gimnastyka poranna. Śniadanie – godz.8.30</p> <p>Wizyta w gospodarstwie agroturystycznym – godz.10.00 – 12.00</p> <p>Program działań dydaktycznych z matematyki (Ekologia i liczby – 1 godz.)</p> <p>Obiad – godz. 13.30</p> <p>Program działań dydaktycznych z języka polskiego (Reklama gospodarstwa agroturystycznego – 2 godz.) Konkurs literacki (opis piękna przyrody ojczystej) oraz plastyczny pt.: „Warto żyć nad Wartą”.</p> <p>Kolacja – godz. 18.30</p> <p>Apel wieczorny – godz. 20.00</p> <p>Program działań wychowawczych oraz zapoznanie z harmonogramem dnia następnego.</p>	
<p style="text-align: center;">Czwartek 19 maja 2005 r.</p>	<p style="text-align: center;">DZIEŃ SPORTU</p> <p>Gimnastyka poranna. Śniadanie – godz.8.30 Ścieżka dydaktyczna – „Źródło” (wycieczka piesza podczas, której odbywają się warsztaty terenowe z matematyki) – godz.10.00 – 13.00 Obiad – godz. 13.30 Zajęcia informatyczne (programy multimedialne z ekologii) i zajęcia dydaktyczne z matematyki (podsumowanie warsztatów terenowych) prowadzone w grupach w godz. 14.00 – 14.45 14.45 – 15.30 Program działań dydaktycznych z języka polskiego (test) Przygotowanie do ogniska. Kolacja – godz. 18.30</p> <p>Apel wieczorny – godz. 20.00</p> <p>Program działań wychowawczych oraz zapoznanie z harmonogramem dnia następnego.</p> <p>Ognisko pożegnalne z konkursem wiedzy o Załęczańskim Parku Krajobrazowym. Rozstrzygnięcie konkursów: literackiego oraz plastycznego „Warto żyć nad Wartą”, a także konkursu na najładniejszy pokój.</p>	

Piątek 20 maja 2005 r.	<p>PODSUMOWANIE</p> <p>Śniadanie – godz. 8.30 Czas wolny Zajęcia w terenie - biegi na orientację godz. 10.00 – 13.00 Obiad – godz. 13.30 Zajęcia wychowawcze podsumowujące pobyt na Zielonej Szkole. Pakowanie, porządkowanie pokoi. Pożegnanie z gospodarzami. Wjazd z ośrodka - Nadwarciański Gród. Powrót do Pajęczna ok. godz. 16.30 Pożegnanie z uczestnikami Zielonej Szkoły.</p>	
-------------------------------	---	--

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU „ZIELONA SZKOŁA”

Załącze Wielkie „Nadwarciański Gród”, 16-20 maja 2005 r.

Opracowanie:

Agnieszka Stokowska, Iwona Jędrzejowska, Elżbieta Woźniak

Publiczne Gimnazjum w Pajęcznie

Program „Zielona Szkoła” zrealizowany został w dniach 16-20 maja 2005r. w Ośrodku ZHP „Nadwarciański Gród” Objęto nim 23 uczniów klas I Publicznego Gimnazjum w Pajęcznie. Nadrzędnym celem programu była integracja przez naukę, wypoczynek, zabawę, zachęcenie do zdrowego stylu życia, wyrabianie postaw przyjaznych środowisku, rozwijanie wrażliwości estetycznej, a także wdrożenie programu wychowawczego, edukacyjnego.

Realizacji celów sprzyjało miejsce pobytu – ciekawe pod względem turystyczno-krajoznawczym – charakteryzujący się ogromną różnorodnością flory i fauny Załęczański Park Krajobrazowy, a przede wszystkim różnorodność zaproponowanych uczestnikom Zielonej Szkoły zajęć rekreacyjno-rozrywkowych i edukacyjno-wychowawczych.

Założone w programie cele zostały w pełni zrealizowane. Uczestnicy Zielonej Szkoły poznali ciekawe miejsca, zarówno najbliższą okolicę (Ścieżka

dydaktyczna „Ośrodek”), podczas której przewodnik przedstawił historię Załęczańskiego Parku Krajobrazowego, zapoznał z ciekawymi obiektami na terenie ośrodka, np. z ekologiczną kotłownią, oczyszczalnią ścieków, zapoznając młodzież z procesem zachodzącym w oczyszczalni.

Odbyła się również wycieczka do gospodarstwa agroturystycznego, gdzie uczniowie poznali zasady funkcjonowania takiego ośrodka. Ciekawym doświadczeniem dla uczestników Zielonej Szkoły była piesza wycieczka w ramach ścieżki dydaktycznej „Źródełko”. Przewodnik zapoznał młodzież z bogatą florą i fauną Załęczańskiego Parku Krajobrazowego, pokazał wiele zabytków przyrody, np. dąb szypułkowy, a jednocześnie barwnie opowiadał o lokalnych legendach oraz przypominał fragment historii II wojny światowej – opowiadał o toczących się na tym terenie działaniach wojennych.

Oprócz programu działań ekologicznych młodzież miała również możliwość obcowania z zabytkami kultury, czego przykładem było zwiedzenie Muzeum Wnętrz Dworskich w Ożarowie. Pozostawiło w nas niezapomniane wrażenia estetyczne. Obcowanie z kulturą, atmosferą XVIII-wiecznego dworku na chwilę oderwało uczniów od codzienności. Przewodnik w niezmiernie interesujący sposób przedstawił dzieje dworku, zapoznając uczniów ze zwyczajami obyczajami ówczesnej Polski. Uzyskane informacje i własne obserwacje młodzież wykorzystała podczas zajęć.

Uczniowie mieli też możliwość przez chwilę poczuć się prawdziwymi artystami podczas zajęć lepienia z gliny pod fachowym okiem.

Oferując młodzieży każdego dnia bogaty repertuar zajęć chcieliśmy przede wszystkim zachęcić ją do aktywnego spędzenia czasu. Stąd obok wycieczek, spacerów zorganizowane były różnorodne zajęcia rekreacyjno-rozrywkowe: biegi na orientację, tenis stołowy, piłka siatkowa, ognisko, dyskoteka.

Istotnym elementem programu „Zielona Szkoła” był program działań wychowawczych i edukacyjnych z języka polskiego i matematyki. Dobór tematów i sposób przekazywania treści miał przede wszystkim wywołać aktywność uczniów, pomóc im w uzupełnieniu wiedzy i doskonaleniu posiadanych umiejętności oraz rozwijaniu samodzielności myślowej.

Staraliśmy się to osiągnąć, stosując aktywne metody nauczania: burza mózgów....., konkursy, ćwiczenia indywidualne, praca w grupach.

O przychylnym przyjęciu przez uczestników Zielonej Szkoły zaproponowanych form pracy świadczy ich zaangażowanie i wkład w pracę grupową oraz systematyczność, z jaką pracowali.

Realizacji programu działań dydaktycznych towarzyszyło również inne zadanie – odejście od stereotypowych, banalnych tematów i pokazanie młodzieży, że nauka może być nie tylko ciekawa, ale również bliska problemom życia codziennego. Służyło temu podjęcie tematyki szeroko pojętej kultury, omówienie aktualnych zjawisk z tej dziedziny oraz rozwiązywanie zadań praktycznych wykorzystujących wiadomości uzyskane na zajęciach z matematyki.

Celem naszym było, aby uczniowie sami wysnuwali wnioski, zdobywali wiedzę za pośrednictwem własnych indywidualnych obserwacji zjawisk współczesnego świata.

Program edukacyjny korelował z programem działań wychowawczych. Poprzez stwarzanie sytuacji problemowych staraliśmy się wskazać uczniom istotne wartości, by mogli dokonywać właściwych wyborów, kształtować odpowiednią postawę. Podczas zajęć wychowawczych uczestnicy Zielonej Szkoły mogli podzielić się swoimi sądami, refleksjami zarówno trakcie dyskusji, jak i w formie anonimowej ankiety.

Zajęcia dydaktyczno-wychowawcze oraz wspólne spędzanie wolnego czasu były doskonałą okazją do integracji całego zespołu, sprzyjały wytworzeniu korzystnych relacji między wychowawcami a uczniami. Dały także nauczycielom możliwość głębszego poznania swoich wychowanków, ich zainteresowań, problemów. Ponadto umożliwiło wychowawcom poznanie uczniów sytuacjach pozaszkolnych, sprzyjało ich otwartości, budowaniu wzajemnego zaufania.

Rozmowy z uczniami i ich rodzicami oraz przeprowadzona wśród uczniów ankieta ewaluacyjna wskazują na pełną akceptację tej formy wypoczynku i nauki.

Biorąc pod uwagę pozytywną opinię uczniów i ich rodziców zasadne wydaje się organizowanie tego typu przedsięwzięć w następnych latach. Program „Zielona Szkoła” stwarza możliwość realizacji celów, które trudne byłyby do podjęcia w normalnych szkolnych warunkach. Stwarza szansę odejścia od stereotypów, sprzyja ogólnemu rozwojowi młodych ludzi.